

Embargat fins que el president pronunciï el discurs. Només vàlida la intervenció que faci al Parlament Europeu

Discurs del president de la Generalitat al Parlament Europeu

Brussel·les, 24 de gener de 2017

Tal com ja han expressat el conseller Romeva i el vicepresident Junqueras, els agraeixo sincerament la seva assistència avui aquí, després de tot un dia de treball.

M'agradaria començar la meva intervenció en català –la llengua pròpia de Catalunya, i oficial juntament amb el castellà- felicitant al nou president del Parlament europeu, el senyor Antonio Tajani, escollit la setmana passada. Li desitgem sort i molts encerts per aquesta nova tasca tan rellevant que li ha estat encomanada. També esperem que doni compliment al compromís que va adquirir per carta amb la majoria d'eurodiputats del nostre país per tal que el català pugui ser llengua oficial del Parlament europeu.

El passat mes de setembre, en una sessió al Parlament de Catalunya vaig explicitar el que ja era un compromís polític clar del meu Govern i de la majoria política que li dona suport: l'any 2017 Catalunya celebrarà un referèndum vinculant per decidir si vol esdevenir un estat independent. Avui som a Brussel·les, a la capital d'Europa i a la seu de la institució on s'exerceix la representació democràtica dels ciutadans de la Unió Europea, per tant també dels de Catalunya, per refermar el nostre compromís a convocar aquest referèndum, com la millor eina democràtica possible per saber què vol el poble de Catalunya.

És probable que vostès es preguntin per què hem arribat fins aquí, per què una majoria de catalans ja no vol seguir formant part d'Espanya. La resposta és clara. D'una banda, perquè Catalunya és una nació amb una identitat, una cultura i una llengua fortes, una nació que ha tingut institucions pròpies des de fa segles (sóc el 130è president d'una institució que té els seus orígens l'any 1359), i que des de sempre ha tingut voluntat de ser reconeguda. Però això no explica del tot el que ha succeït a Catalunya a nivell polític els darrers anys.

De l'altra, el juny de l'any 2010 el Tribunal Constitucional espanyol va tombar l'Estatut d'autonomia de Catalunya, aprovat en referèndum pels catalans quatre anys abans, i que prèviament havia estat acordat amb les institucions espanyoles, no sense sacrificis i renúncies. Aquell acord de mínims que pretenia ser un acord polític bilateral entre Catalunya i Espanya, on es recollia el perímetre de l'autogovern català, insisteixo pactat amb l'Estat i votat en referèndum, va ser anul·lat en la majoria dels seus aspectes fonamentals. Un Tribunal, que idealment hauria de ser l'àrbitre neutral dels contenciosos constitucionals a l'Estat espanyol, però que en realitat és un òrgan polititzat i de part. Un Tribunal Constitucional que a dia d'avui està presidit per un exmilitant del PP i que, amb el pas dels anys, s'ha anat decantant encara més cap a les tesis del Partit Popular, i ha esdevingut definitivament un actor que juga descaradament a favor d'una de les parts.

Aquella sentència de l'any 2010 va tenir una alta transcendència. Va suposar un abans i un després per a una majoria de catalans. Va representar la fi d'una etapa i la

constatació de la necessitat imperiosa d'obrir un nou camí. L'encaix de Catalunya a Espanya era impossible. Així doncs només hi havia dues opcions: renunciar al que érem i quedar definitivament diluïts a Espanya com una regió sense cap personalitat pròpia i sense cap capacitat de disposar de poder polític, o iniciar una nova etapa com a nou estat en el marc de la Unió Europea per garantir el progrés i el benestar de tots els ciutadans. Aquella sentència va suposar sense cap mena de dubte per a molts catalans un trencament de les raons que havien explicat les raons de la unió amb Espanya. A partir de llavors, molts d'altres s'hi han anat sumant amb el pas del temps.

Val la pena posar de manifest que històricament, en els darrers cent anys, i de manera especial des que Espanya va sortir del règim de Franco, els partits catalanistes han adoptat sempre una actitud i un paper d'alta responsabilitat en aquells assumptes clau per a l'Estat espanyol, i també per al conjunt d'Europa. Sempre havíem estat al costat del Govern espanyol, fins i tot, en alguns casos, quan el principal partit espanyol a l'oposició no hi era. En l'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea, durant la integració a la moneda única, en moments en què l'estabilitat política espanyola trontollava, en la lluita antiterrorista, durant la darrera crisi econòmica, quan calia prendre decisions dures per evitar el rescat d'Espanya... És evident que es feia per responsabilitat i per sentit d'estat. Molt més, insisteixo, que el que tenia el partit polític espanyol que en aquell moment estava a l'oposició. El que resulta dolorós és que després de gairebé 40 anys, aquesta contribució hagi rebut com a resposta un tracte de l'Estat vers Catalunya tan decebedor i feridor.

El juliol del 2010, després d'aquella duríssima sentència, i a partir de l'any 2012, cada 11 de setembre -Diada Nacional de Catalunya- més d'un milió i mig de persones han anat sortint al carrer per reclamar dignitat, capacitat de decisió, i en definitiva, per poder decidir lliurement el seu futur a les urnes. Estem parlant d'unes magnituds molt importants. Al voltant d'un milió i mig de persones en un país de 7,5 milions d'habitants. I no pas una vegada sinó sis. Enlloc més d'Europa s'ha vist una manifestació comparable a aquestes, i encara menys que s'hagi anat repetint any rere any.

Tota aquesta mobilització no seria suficient ni prou consistent si no s'hagués plasmat també amb un aval a les urnes. Aquest mandat democràtic existeix i és el que ara estem complint. El 27 de setembre de 2015, amb la participació més alta de tota la història en unes eleccions al Parlament de Catalunya (gairebé un 75%), les forces favorables a la independència van obtenir 72 dels 135 diputats (un 48% dels vots), tres per damunt de la majoria absoluta, mentre que els contraris a la independència es van quedar amb 52 diputats (i el 39,17% dels vots). Finalment, 11 diputats van ser per a un partit que no s'ha posicionat ni a favor ni en contra de la independència, però que és favorable a la convocatòria d'un referèndum. Val la pena fer notar que l'any 2010, al Parlament només hi havia 14 diputats que s'haguessin presentat amb un programa independentista. De 14 a 72 en només cinc anys. Penso que aquest creixement substancial en aquest curt període de temps mereixeria que des d'Espanya es preguntessin què ha passat, què han fet malament perquè la composició del Parlament, translació del que pensa i desitja la ciutadania, hagi variat tan significativament en un període tan curt de temps. Sembla que és força lògic fer-se aquesta pregunta. També a Europa s'haurien de fer –o li haurien de fer a Espanya– aquesta pregunta.

D'acord amb el resultat de les eleccions de l'any 2015, per tant, existeix a Catalunya una majoria de ciutadans que vol construir un nou estat que doni resposta a les necessitats i a les ambicions de futur, i el Parlament i el Govern tenen l'encàrrec clar i inequívoc de treballar per fer-lo possible. Durant tot aquest temps s'ha estat fent i s'està fent la feina necessària per poder esdevenir un estat: això inclou la preparació

de les estructures d'estat i la legislació necessàries per poder actuar com un país independent integrat a la Unió Europea i a la comunitat internacional des del primer dia. El nostre propòsit és que el trànsit es faci de manera ordenada, amb seguretat jurídica i amb les màximes garanties. La nostra és una revolució tranquil·la, que vol transmetre confiança i que es construeix en tot moment a base de passos en ferm, segurs.

A nivell de la Unió Europea, això vol dir un procés d'ampliació interna sense discontinuïtats, en particular pel que fa a la Unió Econòmica i Monetària i al funcionament del Mercat Interior i les llibertats que hi estan associades.

És evident que aquest procés requerirà una validació democràtica de la ciutadania que li doni caràcter definitiu. I a Catalunya existeix un enorme consens que la millor manera d'obtenir aquest vistiplau és a través d'un referèndum vinculant. Les dades demoscòpiques que es publiquen regularment indiquen de manera invariable que al voltant del 80% dels catalans és favorable a la celebració d'un referèndum, independentment de la seva opció de vot. Alhora, cal fer notar que 83 dels 135 diputats escollits l'any 2015 són favorables a la convocatòria d'aquest referèndum, que representa el 61,5% de la cambra, davant d'un 38,5% que hi està en contra.

No és nova la reclamació de la celebració d'un referèndum per poder determinar si Catalunya opta per esdevenir un estat o no. Ha estat una petició constant per part del nostre país durant aquests darrers anys. Ho hem demanat reiteradament, i vam fer la petició solemnement davant del Parlament espanyol l'abril del 2014. Ni tan sols es van dignar a estudiar la sol·licitud que va defensar una representació del Parlament de Catalunya. La van despatxar en unes hores sense admetre-la a tràmit.

Hem defensat i seguim defensant que la celebració del referèndum és viable a nivell jurídic i que el problema és només de manca de voluntat política. Ja en el seu moment, un grup d'experts va descriure fins a cinc vies legals possibles per poder celebrar una consulta acordada amb l'Estat espanyol.

Estem convençuts que un referèndum és el mecanisme més clar, més potent i més acceptat internacionalment per mesurar la voluntat d'un poble davant d'una decisió, no pas trivial, sinó històrica. Creiem que la millor manera de saber quin projecte gaudeix de més suports (la permanència a Espanya o la creació d'un estat) és votant. Davant d'un conflicte polític –pacífic– entre Catalunya i Espanya, el millor és que els ciutadans de Catalunya es posicionin, i que puguem saber amb precisió on està la majoria i on estan les minories. Aquesta és la manera democràtica d'abordar les diferències. Un mecanisme, per cert, que no apunta res de nou, sinó simplement és el que va poder fer tranquil·lament Escòcia fa dos anys i mig, i que potser repetirà en el futur, i que també en el seu moment va fer el Quebec.

En aquest context convé posar de manifest que només pot tenir por de votar qui tingui por de conèixer el resultat i no estigui disposat a acceptar-lo. En aquest sentit, resulta significatiu que els que estem a favor de la independència demanem que tothom pugui votar i expressar la seva posició, mentre que l'Estat espanyol no és que defensi la posició del no, sinó que defensa que no es voti, que no se'n pugui parlar. El contrast és flagrant.

Cal detallar que defensem que aquest referèndum sigui pactat amb el Govern espanyol, ja que és l'opció més plausible per a tothom. Aquesta oferta de diàleg i de cerca del consens seguirà oberta fins al darrer dia. Estem disposats a parlar de tot: de la pregunta, la data, els requisits de participació, el percentatge necessari de l'opció guanyadora... Estem asseguts a la taula de negociació i no ens n'aixecarem fins al

darrer dia. L'oferta de diàleg és permanent. No obstant això, també volem deixar clar que no ens aturarem si el Govern espanyol continua obstinat en el no a tot i es nega a qualsevol negociació. Tal com em vaig comprometre davant del Parlament el passat mes de setembre, com a màxim el mes de setembre del 2017, Catalunya celebrarà un referèndum vinculant sobre la independència de Catalunya. Si és pactat, molt millor, així ho preferim. Si no pot ser, manifestem que l'organitzarem igualment. No pot ser que la intransigència sigui la que s'imposi. Aquest any, els ciutadans de Catalunya han de tenir l'oportunitat de decidir definitivament sobre el seu futur. I precisament som conscients que qui permetrà que el referèndum sigui vàlid seran els propis ciutadans, com en tots els referèndums del món. Són els ciutadans els que l'autoritzen amb la seva participació. Si els ciutadans se'l fan seu, el referèndum i el seu resultat seran vàlids.

Vull insistir que el Govern espanyol, fins al dia d'avui, es nega taxativament a qualsevol negociació respecte al referèndum. És un no a tot, és un no, fins i tot, a escoltar. Això és greu i irresponsable. Però encara ho és més que les úniques decisions que hagi pres hagin estat per perseguir judicialment el procés, judicialitzant la política, amb una utilització de part del poder judicial i del Tribunal Constitucional, en un clar atemptat a la separació de poders i allunyant-se cada dia més dels estàndards de qualitat democràtica de la Unió Europea. Una persecució en tota regla dels que no pensen com ells, per escarmentar-los i escarmentar-nos a tots. D'aquí a només dues setmanes, l'expresident del Govern de Catalunya Artur Mas i dues conselleres del seu Govern, Joana Ortega i Irene Rigau, seran jutjats per haver fet possible que es pogués celebrar el 9 de novembre de 2014 una consulta no vinculant sobre si Catalunya havia d'esdevenir un estat independent. S'enfronten a penes d'entre 10 i 9 anys d'inhabilitació i l'origen és una querrela de la Fiscalia General de l'Estat. Un altre dels consellers del Govern d'Artur Mas, Francesc Homs, també serà jutjat properament per la mateixa qüestió, i per la qual també s'enfronta a una dura pena d'inhabilitació. Jutjats per posar urnes i fer possible que més de 2,3 milions de catalans poguessin expressar la seva opinió. Una jornada que creiem que va ser exemplar, mostra clara de la manera com fem les coses a Catalunya, plenament cívica i de la qual ens sentim molt orgullosos. Malauradament, l'escàndol no s'acaba aquí. La presidenta del Parlament de Catalunya, Carme Forcadell, també pot arribar a ser jutjada properament per haver permès que es discutís i es votés en el ple les conclusions d'una comissió d'estudi. És evident que la noció de democràcia convencional, és a dir, la que és homologable a les millors democràcies del món i a la Unió Europea, en particular, i la noció democràcia que demostra tenir l'Estat espanyol disten molt. Jutgin vostès si l'actitud del Govern espanyol és normal, si és acceptable i si és pròpia d'un estat seriós i realment democràtic. Vull remarcar que en aquesta qüestió el que està en joc no és la independència sinó la democràcia, i ja no afecta als que som partidaris d'un estat propi, sinó a tots i cadascun dels ciutadans que creuen, que creiem en la llibertat. És, per tant, i ho vull dir de forma clara aquí, un problema europeu. I Europa no podrà mirar cap a una altra banda. Europa ha de ser part de la solució. Per coherència amb els valors i principis democràtics que la inspiren, per pragmatisme i com sempre ho ha fet davant de canvis geopolítics profunds: adaptant-se, amb diàleg polític primer i encaix jurídic després.

Com esmentava abans, la reivindicació del dret a decidir lliurement el nostre futur com a país a les urnes és molt transversal i amb molta capil·laritat a tota la societat catalana, i prova d'això és que més de 4.200 organitzacions econòmiques, culturals, socials i cíviques del país hi han expressat el seu suport explícit. En aquest sentit, per impuls del Govern, a finals de l'any passat, una vuitantena d'aquestes organitzacions – les més rellevants del país- i representants institucionals van constituir el Pacte Nacional pel Referèndum. Un dels acords que en va sortir d'aquesta reunió és l'impuls d'una campanya d'adhesions a la sol·licitud de celebració d'un referèndum, tant a

nivell internacional com a nivell de l'Estat espanyol. Volem poder explicar-nos, volem poder exposar les nostres raons i que s'entenguin.

Per anar acabant, vull destacar que la proposta catalana de referèndum és profundament europeista. En primer lloc, perquè si Catalunya esdevé un nou estat serà en el marc de la Unió Europea. Les primeres passes de la República Catalana seran fetes amb les regles de joc de la Unió Europea. No ens plantejem cap altre escenari. El catalanisme polític, des dels seus orígens, fa més de 100 anys, té com un dels seus valors fundacionals l'europeisme. I de fet, Catalunya en el seu conjunt té una clara vocació de pertinença al projecte europeu perquè ens en sentim profundament participants. És aquí a Europa on volem ser, sense cap mena de dubte. No des de fa 31 anys, amb l'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea, sinó des de sempre. Històricament, des dels llunyans temps de Carlemany, Catalunya ja ha mirat cap a Europa i s'ha sentit identificada amb una idea de pertinença comuna.

Darrerament, alguns han decidit que volen marxar d'Europa. És legítim i cal acceptar-ho, però nosaltres no ho compartim. Podríem dir que estem just a l'altre extrem. Des de Catalunya apostem per més Europa, per incrementar aquest projecte compartit. És a dir, volem exercir plenament la nostra sobirania per poder compartir-la amb els nostres socis europeus en aquells àmbits que ens facin més forts col·lectivament.

En segon lloc, la proposta catalana de referèndum és europeista perquè entronca amb un dels seus principis fonamentals, que és la democràcia. Europa ha vist en les darreres dècades com sorgien nous estats. A diferència d'altres casos no gaire llunyans en el temps, Catalunya aspira a arribar a la independència pacíficament, de manera cívica, només a través de "l'arma" de la democràcia. Situa els ciutadans com a persones adultes i amb criteri que lliurement poden decidir el seu futur. Es tracta, en definitiva, d'un procés d'avantguarda democràtica que vol ser exemplar i que connecta amb el que és i ha de ser el projecte europeu.

Per concloure, vull reiterar-los el que els anunciava al principi i al llarg de la meva intervenció. Tinguin per segur que aquest any 2017 Catalunya decidirà lliurement el seu futur mitjançant un referèndum legítim, legal, amb totes les garanties democràtiques, eficaç i vinculant.

De nou, moltes gràcies per la seva assistència i la seva atenció.

Carles Puigdemont i Casamajó
President de la Generalitat de Catalunya